

sevezata svémocně změna. Ani to ani ono se tu nestalo. Veřejná listina, soudní protokol v exekučním řízení, byl, ať jej již sepsal kancelářský úředník F. nebo obžalovaný, řečeným kancelářským orgánem podepsán; nejde tedy o padělanou listinu veřejnou, nýbrž o pravou veřejnou listinu, příslušným veřejným orgánem řádně podepsanou, jejíž obsah však může býti nesprávný. Takovou činnost by bylo, jak zmáteční stížnost uvádí, kvalifikovati jako podvod podle § 197 nebo 461 tr. zák., pokud by ovšem byly zjištěny lstivost jednání a poškozovací úmysl obžalovaného, jakož i možnost vzniku škody. O těchto náležitostech se rozsudek blíže nevyslovuje; proto ani v této příčině nelze zrušovacímu soudu rozhodnouti ihned ve věci samé. Připomíná se, že v souzeném případě jest v popředí otázka, zda oním, po případě podvodným jednáním stranám v příslušných exekučních věcech mohla a měla býti způsobena hmotná škoda; ne-li, nebylo by ani lze sestrojiti poškození jakéhosi práva státu, vykonávati spravedlnost, an soudní výkon exekuce a hmotný zájem strany na řádném tomto výkonu tak úzce souvisejí, že jedno od druhého v tomto případě oddělití nelze, takže by ani poškození onoho práva státu nemohlo přijíti v úvahu, pokud by nebyl možný vznik hmotné škody vymáhajícím věřitelům.

Čís. 3998.

Pod pojem »veřejného úřadu« spadají i soudy všech stolic bez rozdílu, zda jde o jejich činnost správní či o jejich působnost v oboru nalézání práva, o výkon spravedlnosti.

Předpis prvního odstavce čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 není předpisem jen podpurným, připouštějícím soudní stíhání pachatele z úřadu jen tehdy, jde-li o urážku směřující jen proti veřejnému úřadu samému a nikoli snad i proti určitému úředníku.

Byl-li urážkou dotčen nejen veřejný úřad, nýbrž zároveň i úředník, lze pachatele stíhati nejen pro urážku dotyčného úředníka, a to po případě podle třetího odstavce čl. V. onoho zákona, nýbrž i z úřadu pro urážku úřadu podle prvního odstavce.

Jest na zodpovědném redaktoru, by v případě nemoci nebo jiné překážky učinil vhodné opatření dostatečné k tomu, by do tiskopisu nebyl pojat článek, jehož pojetí do tiskopisu neschválil, a opatření, by tiskopis se závadným obsahem nebyl tištěn, zejména však rozšiřován. Opomenutí v tomto směru jest již o sobě zanedbáním povinné péče podle čl. III. zákona čís. 142/1868 ř. zák. (podle § 6 tisk. nov. čís. 124/1924 sb. z. a n.).

Jen překážka naprosto nepředvídaná, pro kterou jeho jinak vhodná opatření selhala, zprošťuje odpovědného redaktora zodpovědnosti za zanedbání povinné péče. Velké bolesti nejsou však o sobě s to, by ho této povinnosti zprostily, aniž jeho, napotomním vývinem jeho nemoci vyvrácená naděje, že bolesti brzy přestanou a že bude v nejkratší době zase s to, by své povolání vykonával.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1930, Zm I 817/29).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Raimunda E-a do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Mostě ze dne 26. října 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák., § 1 zákona čís. 124/1924 sb. z. a n. a čl. V. zákona čís. 8/1863 ř. zák. Vyhověl však zmateční stížnosti státního zastupitelství do téhož rozsudku, pokud jím byl obžalovaný František S. podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle § 6 zákona čís. 124/1924 sb. z. a n., rozsudek kmetského soudu ve výroku stížností napadeném zrušil a obžalovaného Františka S-a uznal vinným přestupkem podle § 6 zákona čís. 124/1924 sb. z. a n., jehož se dopustil tím, že jsa zodpovědným redaktorem periodického časopisu »E.« v Ž. vycházejícího zanedbal pozornost, při jejímž povinném použití nebyl by pojat do tohoto časopisu článek »Volksrecht als Sittenprediger« ze dne 29. března 1929, obsahující objektivní skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, an jím byl krajský jako odvolací soud v Litoměřicích, vydán ve veřejný posměch, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

I. Zmateční stížnost obžalovaného Raimunda E-a vytýká rozsudku s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9a) § 281 tr. ř. právní omyl proto, že v obsahu závadného článku spatřuje urážku krajského jako odvolacího soudu v Litoměřicích jakožto urážku veřejného úřadu, nikoliv urážku soudců, kteří byli členy soudu, vynesšího dotčený rozsudek, jakožto veřejných úředníků ohledně výkonu jejich povolání ve smyslu třetího odstavce čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863. Dovolávajíc se řady ustanovení čtvrté hlavy (§§ 94—105) ústavní listiny, najmě jejího § 96, zmateční stížnost dovozuje celkovou podstatou svých vývodů, že soud je sice úřadem, pokud vyvíjí činnost správní (dozírá na př. na výkon trestu), že však jím býti přestává, jakmile předsebere úkon, spadající do oboru nalézání práva, kde vystupuje podle názoru zmateční stížnosti v popředí působnost těch fysických osob, které vykonávají soudcovský úřad, na něž se vztahují ona vyjímečná ustanovení ústavní listiny o oboru působnosti a o organizaci soudů, a jimž ústavní listina propůjčuje v §§ 98, 99 a 102 zvláštní dalekosáhlé výsady, najmě neodvislost jakož i zásadní nesesaditelnost a nepřeložitelnost soudců z povolání. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Pojem »veřejného úřadu« není arci vymezen ani v obecném trestním zákoně, ač se v něm opět vyskytuje (tak v předpisech §§ 26d), 65b), 76, 181, 309, 316, 492), ani ve čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863. Ale již to, že v §§ 65 b), 76 a 309 tr. zák. je řeč o soudech nebo jiných veřejných úřadech, dovoluje souditi, že i, pokud jednak již obecný trestní zákon ve svých ostatních shora citovaných předpisech, najmě však i ve čl. V. shora citovaného pozdějšího zákona používají širšího pojmu »veřejný úřad«, spadají pod pojem ten i soudy všech stolic bez rozdílu, zda jde o jejich činnost

správní či o jejich působnost v oboru nalézání práva, o výkon spravedlnosti. Lze se tudíž pozastaviti již nad tím, že zmateční stížnost, zdůrazňujíc, že i § 76 tr. zák. rozlišuje prý mezi soudy a veřejnými úřady, zamlčuje při tom právě ono slůvko («soud nebo jiný veřejný úřad»), které opravňuje k onomu shora nastíněnému výkladu pojmu veřejného úřadu, najmě i podle čl. V. shora citovaného zákona. Že zákonné ochrany docházejí soudy vedle jiných veřejných úřadů i při nalézání práva, je patrné i z předpisu § 65b) tr. zák., podle něhož je činnost tam blíže označená trestnou, směřuje-li proti nařízením, nálezům neb opatřením soudů (nebo jiných veřejných úřadů), i z předpisu § 76 tr. zák., podle něhož se dopouští zločinu veřejného násilí i ten, kdo soud (nebo jiný veřejný úřad) přerušuje násilně v jeho sejití se, v jeho bytnosti nebo působnosti nebo mu v tom násilně překáží nebo na jeho usnesení nebezpečným vyhrožováním působiti hledí, i jmenovitě z předpisu § 309 tr. zák., podle něhož je vinen přestupkem protizákonného ohlašování zejména i ten, kdo uvádí ve veřejnost hlasování soudců nebo zprávy z jednání soudů (nebo jiných úřadů veřejných). Nelze proto seznati, proč by ochrany své cti, zaručené veřejným úřadům čl. V. shora citovaného zákona, měly býti soudy zbaveny právě jen, pokud byly uraženy pro svou působnost na poli nalézání práva, výkonu spravedlnosti, ana zmateční stížnost nepřímá sama připouští, že ochrany té mohou býti soudy účastny ohledně své činnosti správní, ratio legis pak přímo velí, by se při nejmenším téže ochrany dostávalo jim právě i ve směru prv naznačeném. Není v tom ohledu bez významu, že námitky, uplatňované zmateční stížností, ba i pouhé pochybnosti o správnosti hlediska, došedšího výrazu v napadeném rozsudku, nevzešly posud ani v nauce ani zejména v praxi. Dokladem toho je rozh. býv. nejv. soudu víd. čís. 4273, jehož se dovolává i rozsudek, podle něhož jest (stejně jako podle rozh. téhož nejv. soudu č. 4333, 4334 a 4530, viz i rozh. nejv. soudu čsl. č. 416 a 1674 sb. n. s.) veřejnými úřady ve smyslu čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 rozuměti orgány státu, zemí, okresů a obcí, které, jsouce na venek vybaveny mocí rozhodovací a nařizovací, jsou trvale organisovány, by v okruhu věcné a místní působnosti plnily státní úkoly správy a nalézání práva. Vhoaně poukazují rozsudkové důvody dále i k ustanovení § 13 tr. ř. (v jeho doslovu podle čl. I. bodu 3 zákona ze dne 18. prosince 1919, č. 1 sb. z. a n. z roku 1920), podle něhož sborovým soudům první stolice (tedy podle rozsudku nikoli jednotlivým soudcům), přísluší jednání a rozhodování o opravných prostředcích proti nálezům a opatřením okresních soudů ve věcech přestupkových. V jeho ustanovení, podle něhož se sborové soudy první stolice usnášejí ve shromáždění tří soudců, spatřuje zmateční stížnost neprávem oporu pro názor jí hájený, že tu v popředí vystupuje individuální působnost soudců jakožto osob fysických, neboť těžiště předpisu spočívá zřejmě v onom ustanovení o sborových soudech první stolice, kdežto předpis o jich usnášení se ve shromáždění tří soudců je rázu jen organisačního (viz obdobné předpisy zákona o organisaci soudů, jednacího řádu, jakož i prvý odstavec § 94 ústavní listiny).

Než ani v těch ustanoveních ústavní listiny, na něž poukazuje zmateční stížnost, nenachází opory a jest tudíž právně mylný její názor, že v dotčených případech, důsledně tedy i v souzeném případě nejde o urážku soudu jakožto veřejného úřadu podle prvního odstavce čl. V. shora citovaného zákona, nýbrž o urážku těch soudců, kteří jako členové odvolacího soudu a jako fyzické osoby vynesli rozsudek, jakožto veřejných úředníků ohledně výkonu jejich povolání ve smyslu třetího odstavce téhož zákonného ustanovení. Na věci nemění nic ani ustanovení § 96 ústavní listiny, podle něhož je soudnictví ve všech stolicích odděleno od správy, z něhož však zmateční stížnost, jak shora dovedeno, neprávem usuzuje, že soud není veřejným úřadem vůbec a podle čl. V. citovaného zákona zvláště, jakmile jde o jeho působnost v oboru nalézání práva. Rozlišuje-li ústavní listina ve čtvrté hlavě o moci soudcovské porůznu mezi pojmy »soudnictví, soudy« (§§ 94—96 a 101, 103) a »soudcové z povolání« (§§ 97—100, 102 a 104), děje se tak zřejmě jen proto, by v těchto předpisech byly vytčeny jednak podmínky, nutné k dosažení úřadu soudce z povolání, jednak povinnosti, zejména pak práva soudců, označená ve zmateční stížnosti nikoli neprávem jako jejich dalekosáhlé výsady; těžiště předpisů o moci soudcovské spočívá však zjevně v oněch ustanoveních ústavní listiny o soudnictví, vykonávaném státními soudy tak, že zmateční stížnost i ze souhrnu všech těchto ustanovení jakožto celku čerpá neprávem úsudek, že soud nemůže býti u výkonu spravedlnosti, při nalézání práva předmětem urážky na cti jako veřejný úřad podle čl. V. citovaného zákona.

Nelze přisvědčiti ani právnímu názoru, vyslovenému obhájcem obžalovaného teprve při zrušovacím líčení, že předpis prvního odstavce čl. V. citovaného zákona podle nynějšího výkladu tohoto zákonného ustanovení jest předpisem jen podpůrným, přípouštějícím soudní stíhání pachatele z úřední povinnosti jen, jde-li o urážku směřující jen proti veřejnému úřadu samému, nikoli snad i proti určitému úředníku, a že tedy, byl-li urážkou (jako v souzeném případě) dotčen nejen veřejný úřad, nýbrž zároveň i úředník, lze pachatele stíhati jen pro urážku dotyčného úředníka, a to po případě podle třetího odstavce čl. V., nikoliv z úřední povinnosti pro urážku úřadu podle prvního odstavce. Jest především zdůrazniti, že zákon v čl. V. nemíní chrániti úředníky jako soukromé osoby, neboť čest těchto osob jest již dostatečně chráněna všeobecnými předpisy §§ 487—496 tr. zák. Účelem zákona jest, propůjčiti podmětům v prvním odstavci uvedeným zvláštní ochranu proti útokům, jež by byly s to, snížit čest a vážnost těchto podmětů v očích obecnstva. Proto ustanovuje v prvním odstavci, by urážky směřující přímo proti uvedeným podmětům samým byly stíhány z povinnosti úřední, v třetím odstavci pak, že i urážky, směřující proti určitým úředníkům, avšak pro jejich úřední činnost mohou býti s jich souhlasem stíhány i státním zástupcem, vycházejí ze správného předpokladu, že i urážkou, směřující jen proti úředníku samému, avšak pro jeho úřední činnost, může trpěti i čest a vážnost úřadu. Z toho však vysvítá, že předpis prvního odstavce není předpisem jen podpůrným, nýbrž že jest naopak

předpisem hlavním, nařizujícím kategoricky (z povinnosti úřadu) stíhání pachatele, směřoval-li útok přímo proti úřadu, kdežto právě ustanovení třetího odstavce jest ustanovením rázu spíše podpůrného, nabývajícím hlavního praktického významu v případě, že urážka směřovala jen proti určitému úředníku, takže stíhání pachatele z úřední povinnosti podle prvního odstavce je vyloučeno. Ona námitka obhájce obžalovaného je tedy bezdůvodná a jest jen ještě podotknouti, že rozhodnutí sb. n. s. č. 3880, jehož se obhájce dovolává, tu vůbec nedopadá, neboť z důvodů jeho plyne, že v případě tam projednaném šlo o urážku směřující jen proti jednotlivým úředníkům, nikoliv i proti úřadu (soudu). V obsahu závadného článku mohl nalézací soud shledati přečin proti bezpečnosti cti podle §491 tr. zák. a čl. V. s hora citovaného zákona tím větším právem, ano se v něm praví výslovně, že »odvolací soud v Litoměřicích podřadil dotčenou výzvu pod § 496 tr. zák., který zahrnuje v sobě potrestání výzvy ke zlému nakládání, čemuž prý se přirozeně mohou smáti i nejhoupější kuřata. Je proto přímo nepochopitelné, tvrdí-li zmateční stížnost, že ve článku je řeč o rozsudku, nikoliv o úřadu jako takovém, nehledíc ani k tomu, že s hlediska shora nastíněných právních úvah byl obsah článku rozsudkem správně podřaděn skutkové podstatě přečinu podle § 491 tr. zák. a čl. V. citovaného zákona, an jím byl krajský jako odvolací soud v Litoměřicích vydán ve veřejný posměch vzhledem ke své působnosti v oboru nalézání práva, neboli, jak se praví v rozsudkovém výroku, pro svoji judikaturu. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost obžalovaného Raimunda E-a dílem jako právně bezpodstatnou, dílem jako bezdůvodnou.

II. Obžalovaný František S. byl z obžaloby, vznesené naň ve příčině téhož článku jako na zodpovědného redaktora periodického časopisu »E.« pro přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. zproštěn podle rozsudkových důvodů proto, že MUDr. Artur L. jako svědek potvrdil, že obžalovaný byl osudného dne 28. března 1929 u něho v ordinaci následkem nadmíru těžkého zánětu okostice, že mu zub pro veliké bolesti a pro citlivost vytáhnouti nemohl a teprve dne 2. dubna 1929 jej odštípl, poněvadž v tu dobu zánět ještě trval, že dne 29. března 1929 obžalovaný sice u něho nebyl, že však tehdy trvaly zajisté ještě prudké bolesti, nač lze prý souditi podle stupně zánětu. Soud má vzhledem k této výpovědi za to, že obžalovaný, opouštěje redakci k vůli vytažení zubu, mohl míti naději, že bolesti brzy přestanou a že bude v nejkratší době s to vykonávati své povolání, takže neměl příčiny, by před odchodem zanechal příkaz, by rozšiřování novin bylo odloženo, nebo by učinil další opatření. Poněvadž prý bylo obžalovanému nemožno, by dostal své povinnosti zodpovědného redaktora, odpadá podle názoru soudu povinnost, uložená mu § 6 tiskové novely. Zmateční stížnosti státního zastupitelství, dovolávající se důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění, pokud s hlediska tohoto důvodu zmatečnosti uplatňuje právní názor, odchylný od závěru, k němuž dospívá rozsudek, že i za stavu věcí zjištěného rozsudku bylo povinností obžalovaného zanechatí v re-

dakci před odchodem k lékaři příkaz, by rozšiřování novin bylo až do jeho návratu odloženo; poněvadž musil jako zodpovědný redaktor pečovat o to, by noviny nebyly bez jeho svolení rozšiřovány. Jeť hlavním úkolem zodpovědného redaktora i podle čl. III. zákona čís. 142/1868 ř. zák., i podle § 6 tiskové novely pečovat o to, by obsah tiskopisu jím redigovaného byl s hlediska trestního práva nezávadným, by do tiskopisu nebyl pojat článek s trestným obsahem; řádné plnění tohoto úkolu si zajišťuje zodpovědný redaktor jen, učinil-li, zejména i v případě nemoci nebo jiné překážky vhodné opatření, dostatečné k tomu, by do tiskopisu nebyl pojat článek, jehož pojetí do tiskopisu neschválil, důsledně tudíž i opatření, by tiskopis se závadným obsahem nebyl tištěn, zejména však rozšiřován. Opomenutí takového vhodného a dostatečného opatření je pak již o sobě zanedbáním povinné péče podle toho i onoho se shora citovaných zákonných ustanovení (viz rozh. čís. 1750, 3640 sb. n. s.). Jen překážka naprosto nepředvídaná, pro kterou jeho jinak vhodná opatření selhala, zprošťuje zodpovědného redaktora zodpovědnosti za zanedbání této povinné péče; obžalovaný se v souzeném případě vůbec nehájil, že mu snad z jakékoliv příčiny nebylo lze dáti v redakci řečený příkaz, nehledíc ani k tomu, že obžalovaný ani netvrdil ani rozsudek nezjišťuje, že se aspoň od lékaře ještě znovu do redakce vrátil, ačkoli se ani neomlouval tím, že mu snad ani to nebylo možno; pouhé, třebaže podle rozsudku velké bolesti nebyly však o sobě s to, by ho této povinnosti zprostily, aniž jeho naděje, že bolesti brzy přestanou a že bude v nejkratší době zase s to své povolání vykonávati. V tom ohledu posoudil tudíž nalézací soud otázku trestného zavinění obžalovaného S-a způsobem právně mylným; netřeba pak doličovati, že rozhodnutí čís. 3016 a 3031 sb. n. s. dovolává se rozsudek v důvodech nevhodně, ano tu nejde o případ, v němž bylo obžalovanému zodpovědnému redaktoru oním onemocněním za zánět okostice znemožněno, dáti redakci před odchodem k lékaři příkaz, by rozšiřování tiskopisu bylo odloženo. Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti, aniž bylo třeba obíratí se ostatními vývody, napadený rozsudkový výrok zrušiti jako zmatečný podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. a rozhodnouti ihned ve věci samé, jak shora uvedeno, poněvadž v rozsudku zjištěné skutečnosti při správném právním pojetí naplňují skutkovou podstatu přestupku zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. nov.

Čís. 3999.

Dcera jest rodičům svěřena ve smyslu § 132 tr. zák.

Ideální souběh zločinu zprnění krve podle § 131 tr. zák. (spoluviny na něm) se zločinem svedení podle § 132 tr. zák. je možný.

Předpoklad souběhu trestních zákonů.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1930, Zm I 171/30.)